

Gdańsk, miasto urokliwe i złożone

Znajdujący się w strategicznym położeniu, zacisznym, a jednocześnie łatwo dostępnym od strony Wisły i Morza Bałtyckiego, Gdańsk szczyci się tysiącletnią historią, tak tragiczną, jak i pasjonującą.

teksty i zdjęcia autorstwa Franca Scotti

Tu dzieje się historia. Jeśli w Europie istnieje miasto, które najczęściej było świadkiem momentów zwrotnych w historii XX wieku, jest nim właśnie Gdańsk. Jego dzieje są tragiczne i pasjonujące, proste, a jednak niepowtarzalne, a każdy ich szczegół nie przestaje zadziwiać nawet w dzisiejszych czasach. 2 września 1939 roku, wraz z ostrzałem półwyspu **Westerplatte** przez wojska hitlerowskich Niemiec, w Gdańsku rozpoczęła się II Wojna Światowa. W Gdańsku, dzięki strajkom robotniczym w **Stocznich** i narodzinom **Solidarności** i charyzmatycznej postaci Lecha Wałęsy, w latach 1980 - 1989 rozpoczął się upadek imperium sowieckiego. Już te dwie daty wystarczyłyby, aby przypisać Gdańskowi niezwykle istotne miejsce w historii XX wieku. Ale to polskie miasto, o którym pierwsza wzmianka pojawiła się w dokumencie datowanym na rok 997, przez długie lata szczycące się statusem wolnego miasta, dumnego ze swoich przywilejów i bogactwa, ma za sobą wieki fascynujących i burzliwych wydarzeń. Wszystkie te wydarzenia można poznać, przemierzając miasto od jednego jego krańca do drugiego, przez centrum i Stare Miasto, nabrzeże rzeki **Motławy** aż po dalekie przedmieścia prowadzące w kierunku **Wisły** i **Morza Bałtyckiego**. Właśnie tak, przemierzając miasto pieszo, tak daleko, jak nogi poniosą, będzie można odkryć strategiczne i wyjątkowe położenie Gdańska, które okazało się dla niego niezwykle szczęśliwe. W zakolu rzeki Motławy, osłoniętym, ale łatwo

dostępnym od strony morza, w miejscu, w którym krzyżują się Wschód z Zachodem oraz Północ z Południem Europy, **Gdańsk** miał odgrywać strategiczną rolę: wystarczy pomyśleć, że kiedy Londyn dysponował dokami rzecznyymi o długości 1 km, w Gdańsku miały one długość aż trzech kilometrów. Królowie polscy, rycerze krzyżacy, Rosjanie, Prusacy - wszyscy oni walczyli o miasto i zajmowali je, byli tu przyjmowani i wypierani. W miarę możliwości gdańszczanie próbowali zachować swoją niezależność. Ich siłą był handel prowadzony drogą morską i lądową, obejmujący takie artykuły jak: bursztyn, skóry, miód, futra, zboże, które transportowali aż do miast południowej Europy, natomiast z południowych rejonów przywozili metale, tkaniny, szkło i wyroby rzemieślnicze. Złotym okresem w dziejach miasta był XVI i XVII wiek, kiedy to Gdańsk był największym miastem **Związku Hanzeatyckiego** zrzeszającego wszystkie nadbałtyckie bogate miasta handlowe.

Z tego okresu pochodzą również najokazalsze kamienice miasta, które konkurując ze sobą przepychem zdobią **Długi Targ** oraz **Drogę Królewską** zwaną **Długą**. To tędy podążał uroczyste przyjmowany orszak króla polskiego przybyłego z Warszawy. Kamienice w stylu manieryzmy północnego zapożyczonego z Niemiec i Flandrii dzięki architektowi **Van den Blocke**. Wysokie i wąskie fasady, o zwieńczeniu stopniowanym, z wolutami, ozdobione stiukami, medalionami, popiersiami, z parterowymi tarasami, graffiti i kolorowymi malowidłami. Niektóre najbogatsze z kamienic błyszczą złotem i zachwycają rzeźbami, odwołując się stylem do włoskiego renesansu. Luksusowy Dwór Artusa i gildii, które zrzeszały miejski patrycjat zajmujący się handlem. Również Wielka Zbrojownia stanowi okazały budynek ozdobiony popiersiami, posągami, gargulcami w kształcie węży, sztukaterią, wolutami: niezwykle bogata fasada składnicy broni znajdującej się w podziemiach. To zwarte centrum tzw. Głównego Miasta, w którym znajduje się również Ratusz Głównomiejski z wieżą wyposażoną w

carillon i potężna gotycka Bazylika, z zewnątrz niemal całkiem goła, ozdobiona zaledwie kilkoma elementami o dużej wartości, kończy się **Złotą Bramą, przez którą przechodził królewski orszak.**

Tuż obok, w barbakanie, dawniej pełniącym funkcje obronne, a później włączonym do najbardziej zewnętrznej części murów miasta i przekształconym w więzienie, dziś mieści się przepiękne **Muzeum Bursztynu**. To miejsce, gdzie można odkryć znaczenie tego materiału, **złota Bałtyku i złota Północy**, źródła bogactwa miasta: kopalnej żywicy występującej w dużej ilości w wodach i na plażach Bałtyku, występującej w wyjątkowej palecie barw, od jasnożółtej po pomarańczową, od mlecznej po czarną, podobnej do złota i słońca, wonnej, bogatej w inkluzje. Poszukiwana ze względu na swoje właściwości lecznicze, magiczne, dekoracyjne, stanowiła cenny towar wymieniany z mieszkańcami Południowej Europy.

Dzisiaj całe miasto pełne jest butików i sklepów oferujących przedmioty z oszlifowanego bursztynu i biżuterię. Uważajcie na podróbki! Lepiej poszukać wiarygodnych sklepów i pracowni, gdzie można posłuchać o sekretach bursztynu i dowiedzieć się w jaki sposób dokonuje się jego obróbki. Jednym z takich miejsc jest bez wątpienia **Amber Manufacture** (www.ambermanufacture.com.pl), pracownia znajdująca się przy nabrzeżu malarskim Motławy.. Przyjemny przystanek, przy którym oprócz biżuterii kupić można nieoszlifowane lub obrobione bryłki bursztynu, przybory do pisania i elementy zastawy stołowej.

Spacer wzdłuż rzeki również jest bardzo intrygujący: restauracje rybne, kafejki, galeony zacumowane przy nabrzeżu, zachęcające do rejsu w kierunku Morza Bałtyckiego, bajeczne pałace z basztami oraz wielowiekowe bramy z czerwonych

cegieł, które od strony rzeki otwierają się na serce i symbol miasta, słynny Żuraw, największy dźwig portowy średniowiecznej Europy, podnoszący ciężar do 4 ton.

Do tego dodajmy słynne spichlerze, które przyczyniły się w znacznym stopniu do bogactwa miasta. Powstała nawet Wyspa Spichrzów z 300 wielkimi i unikatowymi magazynami. Część z nich podziwiać można do dnia dzisiejszego, choć w przekształconej formie, jak na przykład urzekający Hotel Gdańsk, jeden z piękniejszych w mieście, znajdujący się za rzeką i oferujący w skrzydle historycznym niepowtarzalne pokoje z oryginalnymi XVIII-wiecznymi sufitami o drewnianych belkach oraz eleganckie apartamenty w nowym skrzydle z balkonami wychodzącymi na najbardziej malowniczą panoramę miasta. Gdańsk słynie również z restauracji, w których skosztować można dań regionalnych oraz piwa własnej produkcji. Należy również wspomnieć o słynnym **Med Spa**, jednym z najnowocześniejszych ośrodków SPA w Polsce, posiadającym sauny fińskie, kąpiele parowe oraz sala solna, w której można poddać się zabiegom spa www.hotelgdansk.pl

Wracając do centrum, ponownie docieramy do **Starego Miasta**, gdzie znajduje się kilka zakątków, których nie można przeoczyć: wielki wiatrak zbudowany przez rycerzy Zakonu Krzyżackiego, o olbrzymim dwuspadowym dachu, największy zakład przemysłowy średniowiecznej Europy, zabytkowy Ratusz w stylu manieryzmu niderlandzkiego, pomnik przedstawiający astronoma Jana Heweliusza, kościół Świętej Katarzyny z carillonem. Znajduje się tu również kościół św. Brygidy, w którym spotykali się działacze Solidarności.

Ale historię Solidarności można odkryć na nowo w powstałym niedawno **Europejskim Centrum Solidarności (ECS European Solidarity Centre)**, którego inauguracja miała miejsce w Stoczni Gdańskiej. Budynek przypomina statek w budowie, pokryty

kortenem o rdzawym kolorze, z wnętrzem o imponujących rozmiarach, zawierającym całą, pasjonującą i wzruszającą historię Solidarności i upadku reżimu sowieckiego.

Trzy miejsca poza miastem, które warto odwiedzić

Pruszcz Gdański – Faktoria Handlowa jest rekonstrukcją dawnej, ufortyfikowanej osady, będącej pierwszym przystankiem Szlaku Bursztynowego. W muzeum dowiedzieć się można wszystkiego na temat bursztynu oraz Szlaku Bursztynowego, a także dawnych relacji między Cesarstwem Rzymskim a Pomorzem www.faktoriapruszcz.pl

Katedra w Oliwie, spokojna dzielnica Gdańska znajdująca się pośrodku imponującego parku cystersów zaprojektowanego przez wielkiego Andrea Le Notre, zachęca, aby posłuchać koncertu na słynnych organach o rzadkim dźwięku, które wytwarzają efekt echa. Elementy dekoracyjne organów, takie jak gwiazdy, trąby, dzwony aniołów, wprawiane są w ruch podczas koncertów.

Sopot jest miastem mieszkalnym, zbudowanym w latach 20-tych XX w. nad Morzem Bałtyckim, w celach letniskowych, dla bogatego mieszczaństwa Gdańska. Tu, w otoczeniu zielonych bulwarów i parków, powstają wspaniałe budynki w stylu secesyjnym, hale muzyczne, domy zdrojowe oraz wielkie hotele XX-wieku, w których zatrzymywali się Marlena Dietrich, Charles Aznavour, Greta Garbo, Fidel Castro.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji zapraszam na stronę: www.poloniam.travel

Dla włoskich turystów wartością dodaną będzie z pewnością możliwość zwiedzenia miasta mając za przewodnika Roberto Polce, włoskiego dziennikarza, znawcę miasta i całego regionu Pomorza.

<https://www.facebook.com/guida.turistica.danzica> -
www.facebook.com/morellinieditore